

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ณ เดือนธันวาคม 2555 (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2555) ได้ประชากรจำนวน 36,916 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากนั้นใช้สูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 396 คน โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1970 อ้างถึงใน ประทีป บัวหลวง, 2552, หน้า 54) จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ค่าความคลาดเคลื่อน (กำหนดให้ = 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{36,916}{1 + 36,916(0.05)^2}$$

$$n = 396$$

จะได้กลุ่มตัวอย่าง 396 คน

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความแตกต่างกันในแง่ของบริบทในการทำงาน ผู้วิจัยจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโดยบังเอิญ (Accidental sampling) เพราะเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ ตามแนวทางการศึกษาของ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542) ในช่วงเวลาเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ทำการสุ่มตัวอย่างจนครบจำนวนตามที่กำหนด

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน หมู่บ้าน ที่ถูกสุ่ม	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. ท่ามะขาม	5	1	1. หมู่ที่ 2 บ้านท่ามะขาม	2,045	22
2. แก่งเสี้ยน	4	1	1. หมู่ที่ 4 บ้านหนองสองคอน	1,389	15
3. หนองบัว	4	1	1. หมู่ที่ 5 บ้านบุเลียบ	1,432	15
4. ลาดหญ้า	7	2	1. หมู่ที่ 1 บ้านลาดหญ้า 2. หมู่ที่ 4 บ้านท่าหวี	15,404 2,272	165 25
5. วังคัง	12	3	1. หมู่ที่ 1 บ้านวังคัง 2. หมู่ที่ 4 บ้านหนองหอย 3. หมู่ที่ 5 บ้านท่าทุ่ม	1,003 575 483	11 6 5
6. ช่องสะอาด	7	2	1. หมู่ที่ 1 บ้านช่องสะอาด 2. หมู่ที่ 2 บ้านหมอเต่า	926 587	10 6
7. หนองหญ้า	9	2	1. หมู่ที่ 3 บ้านเขาปูน 2. หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งนาคราช	1,253 1,151	13 12
8. เกาะสำโรง	9	2	1. หมู่ที่ 3 บ้านแก่งหลวง 2. หมู่ที่ 7 บ้านถ้ำมังกร	831 1,446	9 16
9. บ้านเก่า	15	4	1. หมู่ที่ 3 บ้านท่าไปีะ 2. หมู่ที่ 5 บ้านลำทหาร 3. หมู่ที่ 10 บ้านตะเคียนงาม 4. หมู่ที่ 12 บ้านพุน้ำร้อน	743 1,460 1,204 809	8 16 13 9
10. วังเย็น	7	2	1. หมู่ที่ 3 บ้านวังเย็น 2. หมู่ที่ 4 บ้านหนองกลางพง	755 1,148	8 12
รวม	79 หมู่บ้าน	20 หมู่บ้าน		36,916 คน	396 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาการประเมินบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยคำถามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ศาสนา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามปลายปิด (close-ended questions) ตามข้อเท็จจริงของบุคคลนั้นๆ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้นำชุมชนในการพัฒนาชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ตามมาตรฐานผู้นำชุมชน ได้แก่ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารสังคม และด้านการบริหารงาน ตอนที่ 2 เครื่องมือเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยามคำศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและข้อคำถาม

2.2 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของข้อคำถาม โดยการสังเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี นิยามศัพท์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพิจารณาแบบสอบถามของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) เพื่อให้ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00 โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

$\sum R$ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ค่า + 1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถาม

3.2.2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

3.3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ Cronbach' Alpha เท่ากับ 0.974

3.4.4 การนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบและเก็บรวบรวมกลับมาประมวลและวิเคราะห์ต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีส่งแบบสอบถามให้ด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 396 ชุด
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 ชุด ผู้ศึกษานำมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจทานดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ทำการคัดแยกเพื่อมาประมวลผลมาทำการลงรหัสตามที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการสรุปผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติและประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ข้างต้น เป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)

ทั้งนี้ เกณฑ์การวิเคราะห์แบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ได้ใช้การคำนวณช่วงการวัดตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997, p.190) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่แท้จริงกับข้อมูลที่คาดหวังผู้วิจัยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: F-Test)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี